

بررسی تأثیر سرمایه‌فکری بر سرمایه‌اجتماعی با تأکید بر نقش میانجی مدیریت‌دانش

(مطالعه موردی: مدیران مقطع ابتدایی شهرستان تربت‌حیدریه)

مهدی زیرک^۱

محمدسلطانی^۲

سیامک کردستانی^۳

الهه احمدیان^۴

تاریخ دریافت: 92/05/05

تاریخ پذیرش: 92/11/19

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی تأثیر سرمایه‌فکری بر سرمایه‌اجتماعی با تأکید بر نقش میانجی مدیریت‌دانش در مدیران انجام شده است. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی و از نوع همبستگی و به طور مشخص مبتنی بر مدل معادلات ساختاری است. جامعه‌آماری تحقیق شامل مدیران مقطع ابتدایی به تعداد 100 نفر بود. از این تعداد به عنوان نمونه 80 نفر با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل سه پرسشنامه سرمایه‌فکری و سرمایه‌اجتماعی و مدیریت‌دانش بودند. یافته‌ها نشان دادند؛ بین سرمایه‌فکری و سرمایه‌اجتماعی رابطه معناداری وجود دارد. سرمایه‌فکری تأثیر مثبتی بر مدیریت‌دانش دارد. سرمایه‌اجتماعی تأثیر مثبتی بر مدیریت‌دانش دارد. نقش مدیریت‌دانش به حدی قوی نیست که به عنوان یک متغیر میانجی عمل کند.

واژه‌های کلیدی: سرمایه‌فکری، سرمایه‌اجتماعی، مدیریت‌دانش، مدل معادلات ساختاری

1 دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تربت‌حیدریه، گروه علوم تربیتی، تربت‌حیدریه، ایران.

2 دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، گروه مدیریت، مشهد، ایران.

3 دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مشهد، گروه مدیریت، مشهد، ایران.

4 دانشجوی دکتری مدیریت تصمیم‌گیری و خطامشی‌گذاری دانشگاه آزاد کرمان، کرمان، ایران. Ahmadian.e2013@gmail.com

مقدمه

امروزه با پیشرفت تکنولوژی اطلاعات و وارد شدن به دنیای اقتصاد دانشی، که در آن سرمایه‌های فیزیکی و مالی دیگر جوابگوی موفقیت سازمان‌ها نمی‌باشند، سازمان‌ها باید در فکر جایگزین کردن این سرمایه‌ها با سرمایه‌های دیگری از جمله سرمایه فکری باشند چون تنها در آن صورت است که می‌توانند در دنیای جدید که در آن بر سر کسب اطلاعات و دانش به شدت در حال رقابت با یکدیگر هستند بتوانند مزیت رقابتی پایدار، برای خود فراهم آورند. در واقع سازمان‌ها باید به هر طریقی که شده در فکر افزایش سرمایه‌های نامحسوس خود و مدیریت این سرمایه‌ها برآیند تا بتوانند دوام و موفقیت آینده خود را تضمین کنند. در این میان سرمایه‌های اجتماعی در حوزه‌های گوناگون مانند جامعه‌شناسی، علوم سیاسی، اقتصاد و مدیریت در سال‌های اخیر توجه صاحب‌نظران را به خود جلب کرده است. و در حوزه سازمان و استفاده از سرمایه اجتماعی جهت افزایش سرمایه‌های فکری سازمان و کاربرد مؤثرتر آن‌ها مورد توجه قرار گرفته است. از طرفی، در عصر دانایی محوری، مدیریت دانش به مهم‌ترین وظیفه سازمان‌هایی تبدیل شده که به دنبال استفاده بهینه از این سرمایه ارزشمند و ناملموس هستند. مدیریت دانش فرایندی است که به سازمان کمک می‌کند با نیرویی اندک، قدرت عظیمی بسازد و به عنوان شیوه جدیدی برای اداره سازمان و تسهیم منابع فکری و علمی آن مطرح می‌باشد. همچنین کمک می‌کند اطلاعات مهم و مفید را یافته، گزینش، سازماندهی و منتشر کند. مدیریت دانش برای انجام فعالیت‌هایی چون حل مساله، آموختن پویا و تصمیم‌گیری ضروری می‌باشد و می‌تواند عملکرد سازمانی را با قادر ساختن سازمان به عملکرد هوشمندانه‌تر بهبود بخشد [14].

می‌توان به وضوح مشاهده نمود که منافع حاصل از بکارگیری مدیریت دانش باعث شده است که اغلب سازمان‌ها، تلاش‌هایی برای پیاده‌سازی این فرایند انجام دهند. اما تلاش‌های اولیه در اغلب سازمان‌ها با این چالش عمده مواجه است که علی‌رغم سرمایه‌گذاری قابل توجه برای استقرار آن، گسترش و نفوذ کاربردهای آن به کندی صورت می‌گیرد. یکی از علت‌های اصلی این مشکل، پایین بودن سطح آمادگی زیرساخت‌های سازمان‌ها برای پذیرش و استفاده از مدیریت دانش است [15]. از این‌رو در این تحقیق برآن هستیم تأثیر سرمایه‌فکری را بر سرمایه‌اجتماعی با در نظر گرفتن نقش میانجی مدیریت دانش بررسی نماییم.

2- مبانی نظری

2-1- سرمایه فکری

سرمایه‌فکری، ترکیبی از دارایی‌های نامشهود است که شرکت را قادر می‌سازد به وظایف خود عمل کند. این تعریف مباحث مهم پایه‌ای برای درک سرمایه فکری ارائه می‌کند [10].

سرمایه فکری به‌عنوان منبعی تعریف شده که رسمیت می‌یابد، کسب می‌شود و بر آن تکیه می‌شود که دارایی‌هایی با ارزش بالاتر ایجاد کند. سرمایه‌فکری به موادفکری مثل دانش، اطلاعات، دارایی‌های معنوی و تجربه که می‌تواند برای خلق ارزش استفاده شود دلالت دارد [11].

2-2- سرمایه اجتماعی

سرمایه اجتماعی مجموعه‌ای از شبکه‌ها، هنجارها، ارزش‌ها و درکی است که همکاری درون-گروه‌ها و بین گروه‌ها را درجهت کسب منافع متقابل، تسهیل می‌کند [4].

سرمایه اجتماعی نتیجه تعامل و همکاری افرادی است که دارای ایده‌های مشترکی هستند [9].

2-3- مدیریت‌دانش

مدیریت‌دانش فرایندی است که به‌واسطه آن، سازمان‌ها در زمینه یادگیری (درونی‌کردن دانش)، کدگذاری دانش (بیرونی‌کردن دانش) و توزیع و انتقال دانش مهارت‌هایی را کسب می‌کنند [14].

مدیریت‌دانش شامل مجموعه‌ای از فرآیندها است که قادر است با استفاده از مجموعه خروجی‌های بدست آمده از هر فرآیند، به هدف اصلی خود که ایجاد یک سلاح رقابتی دانش‌محور در سازمانها است برسد [13].

مدیریت‌دانش، یک فرایند یکپارچه و سیستماتیک در سطح سازمان است که شامل فعالیت اکتساب، خلق، ذخیره، توزیع و بکارگیری دانش به وسیله افراد و گروهها برای رسیدن به اهداف سازمانی می‌باشد [6].

مدیریت دانش فرایندی است که سازمانها از آن طریق اطلاعات جمع‌آوری شده خود را به کار می‌گیرند [7].

3- پیشینه پژوهش

قلیچ و مشبکی (1385)، در پژوهشی به بررسی نقش سرمایه اجتماعی در ایجاد سرمایه فکری در دوشرکت خودروسازی پرداختند. نتایج بیانگر نقش مؤثر سرمایه اجتماعی در ایجاد و بهبود سرمایه فکری و ابعاد آن بود [5].

بنتیس و همکاران (2000)، در پژوهشی به بررسی رابطه بین سرمایه فکری و عملکرد تجاری شرکت‌ها در صنایع خدماتی و غیرخدماتی پرداختند. نتایج حاکی از وجود روابط متقابلی بین دو متغیر مورد مطالعه بود، به عبارتی سرمایه فکری بر روی عملکرد تجاری دارای اثر نسبتاً متوسطی در حدود 25 الی 30 درصد داشته است [8].

ریاحی بلوکی در پژوهشی به بررسی تأثیر سرمایه فکری بر عملکرد شرکت‌های چندملیتی با استفاده از داده‌های مربوط به 81 شرکت در طی سال‌های 1992 تا 1996 پرداخته است. نتایج بیانگر وجود رابطه مثبت معنادار بود [2].

کروز و همکاران (2006) در بررسی تعیین مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی اثرگذار بر عملکرد شرکت‌های امریکایی، سرمایه شناختی، مشارکت اجتماعی، انسجام اجتماعی و افزایش تعاملات اجتماعی را بر بهبود عملکرد شرکت‌ها، اثربخش معرفی کرده است [12].

ژانگ (2007) در پژوهش خود به بررسی نقش سرمایه اجتماعی بر عملکرد شرکت‌های خصوصی در چین پرداخت. وی نشان داد بین تنوع عضویت افراد در سازمان‌های گوناگون و عملکرد شرکت‌های خصوصی آن‌ها رابطه معناداری وجود ندارد [16].

4-اهداف پژوهش

4-1-هدف اصلی:

هدف اصلی از این تحقیق تعیین ارتباط بین سرمایه فکری با سرمایه اجتماعی با تاکید بر نقش میانجی مدیریت دانش و ارائه راه‌کارهایی جهت پیاده‌سازی موفق مدیریت دانش می‌باشد .

3-2- اهداف فرعی:

- تعیین ارتباط بین سرمایه‌فکری با مدیریت‌دانش
- تعیین ارتباط بین سرمایه‌فکری با سرمایه‌اجتماعی
- تعیین ارتباط بین مدیریت‌دانش با سرمایه‌اجتماعی

5- فرضیه‌های پژوهش

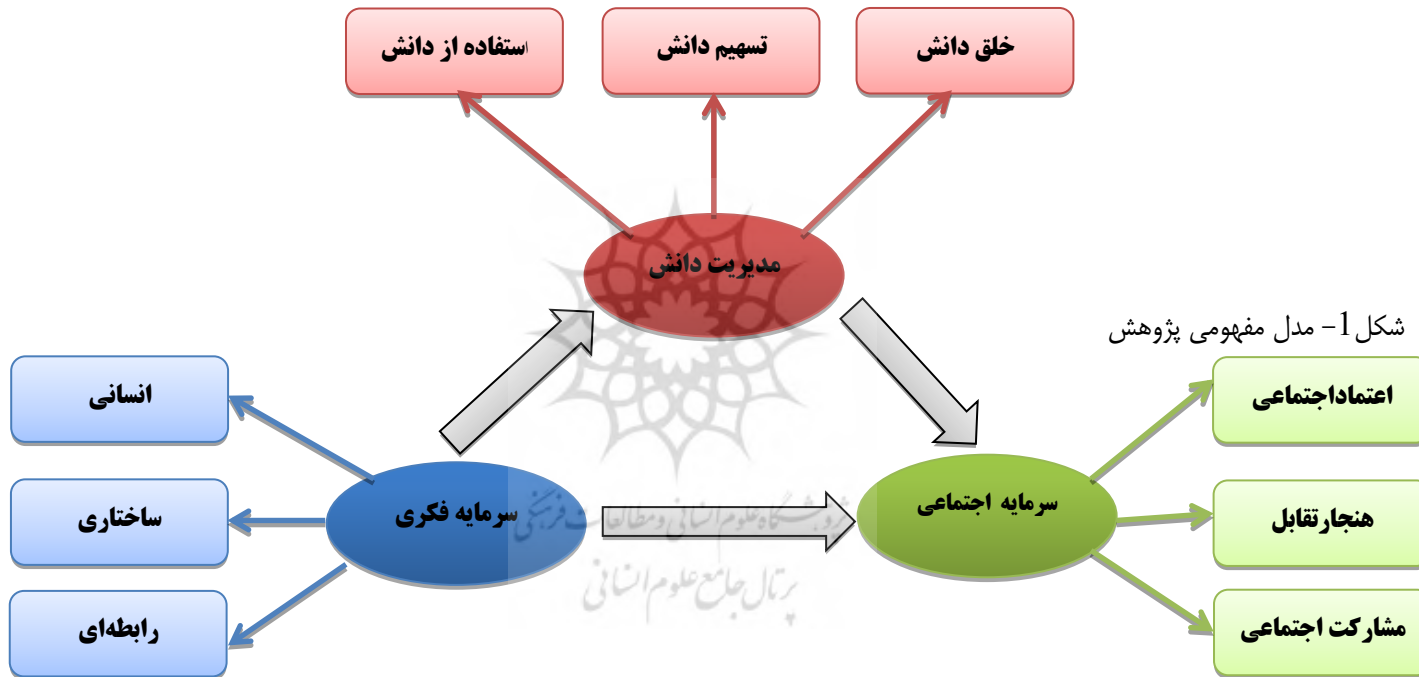
- سرمایه‌فکری تأثیر مثبتی بر سرمایه‌اجتماعی دارد.
- سرمایه‌فکری تأثیر مثبتی بر مدیریت‌دانش دارد.
- مدیریت‌دانش در ارتباط سرمایه‌فکری با سرمایه‌اجتماعی دارای نقش

میانجی است.

6- مدل آزمون فرضیه

چارچوب مفهومی این پژوهش جهت بررسی و آزمون فرضیه‌ها به صورت زیر می‌باشد:

شکل 1- مدل مفهومی پژوهش

روش:

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی و از نوع همبستگی و به طور مشخص مبتنی بر مدل معادلات ساختاری است. برای بررسی روابط متغیرها در دهه های اخیر روش های فراوانی ارائه شده است. یکی از این روشها مدل معادلات ساختاری یا تحلیل چندمتغیری با متغیرهای مکنون است. مدل معادلات ساختاری یک رویکرد آماری جامع برای آزمون فرضیه هایی درباره روابط متغیرهای مشاهده شده و متغیر های مکنون است. با این رویکرد می توان قابل قبول بودن مدل های نظری را در جوامع خاص آزمون کرد و از آنجا که بیشتر متغیر های موجود در پژوهش های مدیریتی به ویژه رفتار سازمانی به صورت مکنون یا پوشیده و پنهان است، ضرورت استفاده از این مدل ها روز به روز بیشتر می شود [3].

1-7- جامعه آماری، حجم نمونه و شیوه نمونه‌گیری

جامعه آماری این تحقیق، شامل مدیران مقطع ابتدایی شهرستان تربت حیدریه می باشد که تعداد آنها حدود 100 نفر است. حجم نمونه نیز به روش نمونه گیری تصادفی ساده و با استفاده از فرمول مورگان حدود 80 نفر محاسبه شد.

2-7- روش گردآوری اطلاعات

در بخش چارچوب نظری از منابع گوناگون مانند کتاب‌ها، مجلات علمی و پایان نامه‌ها استفاده شد. جمع‌آوری اطلاعات نیز با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد و توزیع آن در میان نمونه آماری انجام شد و داده‌های مورد نیاز به دست آمد.

3-7- ابزار پژوهش

ابزار پژوهش حاضر شامل سه پرسشنامه نیمه استاندارد سرمایه فکری، سرمایه اجتماعی و مدیریت-دانش بود که روایی آن توسط اساتید خبره و پایایی آن توسط آلفای کرونباخ (سرمایه فکری: 0/791، سرمایه اجتماعی: 0/810، مدیریت دانش: 0/882)، سنجیده و تأیید شد.

یافته‌های:

8-1- یافته‌های توصیفی

وضعیت جنسیت در نمونه تحت بررسی شامل 16/3 درصد زن و 81/4 درصد مرد بوده است. وضعیت سطح تحصیلات در نمونه تحت بررسی شامل 6/3 درصد دیپلم، 34 درصد فوق دیپلم، 39/5 درصد لیسانس و 15/1 درصد فوق لیسانس و 6 درصد دکتری، بوده است. وضعیت سابقه کار در نمونه تحت بررسی شامل 15/1 درصد کمتر از 5 سال، 30/2 درصد بین 6 تا 10 سال، 33/7 درصد بین 11 تا 15 سال، 18/6 درصد بین 16 تا 20 سال و 1/2 درصد بالای 20 سال بوده است. وضعیت سن افراد در نمونه تحت بررسی شامل 14 درصد کمتر از 30 سال، 52/2 درصد بین 31 تا 40 سال، 31/4 درصد بین 41 تا 50 سال، 1/2 درصد بین 51 تا 60 سال و 0 درصد بالای 60 سال بوده است. وضعیت تأهل در نمونه تحت بررسی شامل 19/8 درصد مجرد و 80/2 درصد متأهل بوده است.

8-2- آزمون فرضیه‌ها

8-2-1- آزمون فرضیه اول

1- سرمایه‌فکری تأثیر مثبتی بر سرمایه اجتماعی دارد.

اگر فرض کنیم که:

$Y =$ متغیر وابسته سرمایه اجتماعی

$X =$ متغیر مستقل سرمایه‌فکری

اکنون با استفاده از جدول تحلیل واریانس رگرسیونی اقدام به برازش مدل رگرسیونی به روش تاثیر بین سرمایه‌فکری بر سرمایه اجتماعی می‌کنیم. قبل از تحلیل مدل رگرسیونی به بیان و آماره داربین و اتسون می‌پردازیم، آماره داربین و اتسون معادل 1/763 شده است، این آماره عددی است بین صفر تا 4، که وسط آن یعنی عدد 2 و اطراف آن معرف استقلال کامل باقیمانده‌ها است و رگرسیون قابل

اجرا، و هر چه به سمت صفر و 4 بیشتر میل کند به مفهوم عدم استقلال باقیمانده‌ها و مناسب نبودن مدل انجام مدل رگرسیونی است، ولی چون در تحلیل ما این مقدار اطراف 2 می باشد لذا مدل نهایی جهت انجام برازش رگرسیونی مناسب بوده و با قیمانده‌ها مستقل اند.

جدول 1: نتایج تحلیل واریانس رگرسیونی سرمایه‌فکری بر سرمایه اجتماعی

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معنی داری	R	R^2
رگرسیون	9/273	1	9/273	31/07	0/0001	0/52	0/261
باقیمانده	25/069	84	0/298				
کل	34/342	85					

نتایج جدول 1 تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون (به روش کدگذاری تأثیر) نشان می‌دهد که سرمایه‌فکری بر سرمایه‌اجتماعی تأثیر مثبت دارد.

جدول 2: ضرایب رگرسیونی سرمایه‌فکری بر سرمایه اجتماعی

شاخص متغیر	ضریب رگرسیون	انحراف معیار ضریب	ضریب رگرسیون استاندارد	آماره t	سطح معنی داری
مقدار ثابت	0/96	0/374		1/563 2	0/012
سرمایه فکری	0/715	0/128	0/52	1/574 5	0/0001

لذا با توجه به نتایج جدول 2 میتوان اینگونه اظهار نظر کرد که، تأثیر سرمایه فکری بر سرمایه اجتماعی 52 درصد و معنی دار است. قابل ذکر اینکه از میان شاخص‌های مختلف و متعدد تعیین برازندگی یک مدل معادلات ساختاری، شاخص‌های 1 RMSEA، GFI و NFI از بهترین و معروف‌ترین‌شان بوده و می‌توانند در حد کفایت، برازندگی یک مدل معادله ساختاری را تعیین کنند.

جدول 3: داده‌ها و تحلیل‌های مدل معادله ساختاری

متغیر نامشهود (مستقل)		سرمایه فکری	
ابعاد متغیر مشهود	انسانی	ساختاری	رابطه ای
علامت اختصاری متغیرهای مشهود	IC1	IC2	IC3
ضرائب استاندارد	0/35	0/33	0/41
تأیید/ رد کلیت مدل	$Df = 8$ $P\text{-Value} = 0.00676$ $Chi\text{-Square} = 21.15$ $GFI = 0.97$ $AGFI = 0.94$ $NFI = 0.91$ $RMSEA = 0.139$ $NNFI = 0.92$ کلیت مدل تأیید می‌شود		
ابعاد متغیر وابسته = سرمایه اجتماعی	اعتماد اجتماعی	هنجار تقابل	مشارکت اجتماعی
علامت اختصاری متغیر وابسته	SC1	SC2	SC3
ضرائب استاندارد	0/58	0/91	0/64

با توجه به نتایج جدول بالا سرمایه فکری تأثیر مثبتی بر سرمایه اجتماعی دارد.

2-2-8- آزمون فرضیه دوم

سرمایه فکری تأثیر مثبتی بر مدیریت دانش دارد.

اگر فرض کنیم که :

$Y =$ متغیر وابسته مدیریت دانش

$X =$ متغیر مستقل سرمایه فکری

اکنون با استفاده از جدول تحلیل واریانس رگرسیونی اقدام به برآزش مدل رگرسیونی به روش تأثیر بین سرمایه فکری و مدیریت دانش می‌کنیم. قبل از تحلیل مدل رگرسیونی به بیان و آماره داربین

GFI=Goodness of Fit Index (شاخص نیکویی برازش)

AGFI=Adjusted Goodness of Fit Index (شاخص نیکویی برازش تعدیل شده)

NFI=Normed Fit Index (شاخص برازش نرمال)

NNFI= Non Normed Fit Index (شاخص برازش غیرنرمال)

واتسون می‌پردازیم، آماره داربین واتسون معادل $1/748$ شده است، این آماره عددی است بین صفر تا 4، که وسط آن یعنی عدد 2 و اطراف آن معرف استقلال کامل باقیمانده‌ها است و رگرسیون قابل اجرا، و هر چه به سمت صفر و 4 بیشتر میل کند به مفهوم عدم استقلال باقیمانده‌ها و مناسب نبودن مدل انجام مدل رگرسیونی است، ولی چون در تحلیل ما این مقدار اطراف 2 می‌باشد لذا مدل نهایی جهت انجام برآزش رگرسیونی مناسب بوده و با قیمانده‌ها مستقل اند.

جدول 4: نتایج تحلیل واریانس رگرسیونی سرمایه‌فکری بر مدیریت‌دانش

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	آماره F	سطح معنی داری	R	R^2
رگرسیون	8/987	1	8/987	20/174	0/0001	0/44	0/194
باقیمانده	37/418	84	0/445				
کل	46/405	85					

نتایج جدول 4 تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون (به روش کدگذاری تأثیر) نشان می‌دهد که سرمایه‌فکری بر مدیریت‌دانش تأثیر مثبت دارد.

جدول 5: ضرایب رگرسیونی سرمایه‌فکری بر مدیریت‌دانش

شاخص متغیر	ضریب رگرسیون	انحراف معیار ضریب	ضریب رگرسیون استاندارد	آماره t	سطح معنی داری
مقدار ثابت	0/919	0/457		2/009	0/048
سرمایه‌فکری	0/704	0/157	0/44	4/492	0/0001

لذا با توجه به نتایج جدول 5 میتوان اینگونه اظهار نظر کرد که، تأثیر سرمایه‌فکری بر مدیریت‌دانش 44 درصد و معنی‌دار است.

جدول 6: داده‌ها و تحلیل‌های مدل معادله ساختاری

سرمایه فکری			متغیر نامشهود (مستقل)
رابطه‌ای	ساختاری	انسانی	ابعاد متغیر مشهود
IC3	IC2	IC1	علامت اختصاری متغیرهای مشهود
0/41	0/33	0/35	ضرائب استاندارد
Df =8 P-Value=0.000229 Chi-Square =24			تأیید / رد
GFI = 0.96 AGFI=0.95 RMSEA=0.135 NFI=0.921 NNFI=0.91			کلیت مدل
کلیت مدل تأیید می‌شود			
استفاده از دانش	تسهیم دانش	خلق دانش	ابعاد متغیر وابسته = مدیریت دانش
KM3	KM2	KM1	علامت اختصاری متغیر وابسته
0/84	0/66	0/43	ضرائب استاندارد

با توجه به نتایج جدول بالا سرمایه فکری تأثیر مثبتی بر مدیریت دانش دارد.

3-2-8- آزمون فرضیه سوم

مدیریت دانش در رابطه سرمایه فکری با سرمایه اجتماعی دارای نقش میانجی است.

اگر فرض کنیم که :

$Y =$ متغیر وابسته سرمایه اجتماعی

$X =$ متغیر مستقل سرمایه فکری

$Z =$ متغیر میانجی مدیریت دانش

قابل ذکر اینکه از میان شاخص‌های مختلف و متعدد تعیین برازندگی یک مدل معادلات ساختاری، شاخص‌های RMSEA، GFI و NFI از بهترین و معروف ترین‌شان بوده و می‌توانند در حد کفایت، برازندگی یک مدل معادله ساختاری را تعیین کنند.

جدول 7: داده‌ها و تحلیل‌های مدل معادله ساختاری

		سرمایه فکری		متغیر نامشهود (مستقل)
رابطه ای	ساختاری	انسانی	اعمال	ابعاد متغیر مشهود
IC3	IC2	IC1	اعمال اختصاری	علامت اختصاری متغیرهای مشهود
0/41	0/33	0/35	ضرائب استاندارد	
Df =25 P-Value=0.00062 Chi-Square =54.21 GFI = 0.93 AGFI=0.94 NFI=0.92 RMSEA=0.117 NNFI=0.91 کلیت مدل تأیید می‌شود				تأیید/ رد کلیت مدل
استفاده از دانش	تسهیم دانش	خلق دانش	اعمال متغیر میانجی =	ابعاد متغیر میانجی = مدیریت دانش
KM3	KM2	KM1	اعمال اختصاری متغیر میانجی	علامت اختصاری متغیر میانجی
0/84	0/66	0/43	ضرائب استاندارد	
مشارکت اجتماعی	هنجار تقابل	اعتماد اجتماعی	متغیر وابسته = سرمایه اجتماعی	متغیر وابسته = سرمایه اجتماعی
SC3	SC2	SC1	اعمال اختصاری متغیر وابسته	علامت اختصاری متغیر وابسته
0/64	0/91	0/58	ضرائب استاندارد	

هرچند با توجه به نتایج کلیت مدل تأیید میشود، اما نقش کنش مدیریت دانش آنقدر قوی نیست که به عنوان یک متغیر میانجی عمل کند. زیرا تأثیر سرمایه فکری بر سرمایه اجتماعی 0/52 است. اما تأثیر سرمایه فکری بر سرمایه اجتماعی با توجه به نقش مدیریت دانش 0/188 است و از 0/52 کمتر است. لذا نقش میانجی گری آن تأیید نمی‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری:

در دنیای رقابت دانش محور امروز، سازمان‌هایی موفق اند و دوام خواهند آورد که از دارایی‌های غیرفیزیکی خود که یکی از آن‌ها سرمایه فکری است، حداکثر بهره‌برداری را داشته باشند. در پژوهش حاضر، نتایج گویای ارتباط مثبت سرمایه فکری در خلق و تقویت سرمایه اجتماعی و هم-چنین ارتباط مثبت ابعاد این دو متغیر، است که این نتیجه با تحقیقات مشابه در این زمینه از جمله تحقیق علیزاده و همکاران (1392)، بیک زاده و همکار (1390)، همخوانی دارد. از طرفی آزمون فرضیه دوم، بیانگر تأثیر مثبت سرمایه فکری بر مدیریت دانش بوده که با تحقیق قلیچ و مشبکی همخوانی دارد.

با توجه به این که به نظر می‌رسد چالش اصلی فراروی سازمان‌ها، در یک اقتصاد پویا، استفاده نکردن از دارایی‌های ناملموس و عدم بهره‌گیری از سرمایه‌های فکری است [5]، و بر اساس نتایج پژوهش حاضر، ضروری است که به سرمایه‌های فکری سازمان، به عنوان یکی از عوامل تأثیرگذار بر بهبود عملکرد سرمایه‌های فکری و مدیریت دانش توجه شود.

در این راستا پیشنهاد می‌گردد مسئولین مربوطه در آموزش و پرورش شهرستان تربت حیدریه جهت بهبود سرمایه‌های اجتماعی، سرمایه‌های فکری و دارایی‌های دانشی مدیران، با ایجاد پرتال تخصصی و راه اندازی تالار گفتگو و میزگرد مجازی و اتاق فکر، برای تبادل تجربیات و نظرات مدیران صاحب نظر و خبره با سایرین، به این مهم جامه عمل بپوشانند.

کتابنامه:

1. بیگ‌زاده، جعفر. پورمحمدی، فریده (1390)، سرمایه اجتماعی، خواستگاه سرمایه فکری، مجله اقتصاد، کارو جامعه، شماره 130 و 131.صص: 11-20.
2. رباحی‌الف (1382)، سرمایه فکری و عملکرد شرکت در شرکت‌های چندملیتی. مجله سرمایه فکری، جلد. 4، شماره 2، صفحات 215-26.
3. سلطانی، محمد (1390). ارائه الگوی ارتقای خلاقیت(مبتنی بر فرهنگ سازمانی) در سازمانهای فرهنگی (مورد مطالعه : سازمانهای فرهنگی مشهد). رساله دکتری رشته مدیریت فرهنگی، دانشگاه علوم و تحقیقات.
4. شریفیان ثانی، مریم (1380)، سرمایه اجتماعی، مفاهیم اصلی و چارچوب نظری، فصل‌نامه علمی-پژوهشی رفاه اجتماعی، سال 1، شماره 2، صص 5-18.
5. قلیچ، ب.و. مشبکی، ا. (1385). بررسی نقش سرمایه اجتماعی در بوجود آوردن سرمایه فکری، مدیریت دانش. شماره 19. صص 125-147.
6. معینی، علی، صارمی، محمود، موسی‌خانی (1390)، تعیین عوامل آمادگی سازمانی برای مدیریت دانش با استفاده از تحلیل عاملی. مجله علمی - پژوهشی مجله رفتار، شماره 44. صص 123-138.
7. واعظی، ر. مسلمی، ت. (1389). شناسایی عوامل سازمانی موثر بر عملکرد بهینه از سیستم مدیریت دانش (مطالعه موردی). مجله توسعه، شماره 1، صفحات 7-19.
8. Bontis, N. (2001). Managing organizational knowledge by diagnosing intellectual capital: framing and advancing the state of the field. Idea Group publishing, pp.271-301.
9. Carmona-Lavado, Antonio and Cuevas- Rodriguez, Gloria and Cobello-Medina, Carmen,(2010), Social and organizational capital: Building the context for innovation, Industrial Marketing Management, Vol 39, pp 681-690.
- 10.H. Luthy David,(2002). Intellectual capital and Its Measurement, college of business Utah state university.

- 11.Kanan Gopika, G.Aulbur Wilfried, (2004), Intellectual Property Measurement Effectiveness, Joynal of Intellectual capital, Vol,5, No.3, pp 389-413.
- 12.Krause, D.R., Handffield, R.B. and B.T. Bevlerly (2006). The relationships between supplier development, commitment, social capital accumulation and performance improvement. Journal of Operations Management , Vol. 25, No. 2, pp. 528-545.
- 13.Lee H. & choi, B. (2003). Knowledge Management enablers, process and organizational performance: An Integrative view and empirical Examination. Journal of Management Information Systems, 20(1), PP: 179-228.
- 14.Malhotra, Y., (2001), Information management to knowledge management, Retrieved from <http://www.brint.com/papers/kmebize> .
- 15.Yolles, M.(2775)77“Organizational Intelligence”,9 Journal. of workplace learning, 17(1).
- 16.Zhang, L. (2007). Social capital accumulation, business governance, and enterprise performance: A structural-equation-model approach, thesis (M. Phili). Hong Kong University of Science and Technology, Appears in collections: SOSC master these.